

שאלות פוריות

רותי סלומון, מבוסס כל חומרים של יורם הרפז

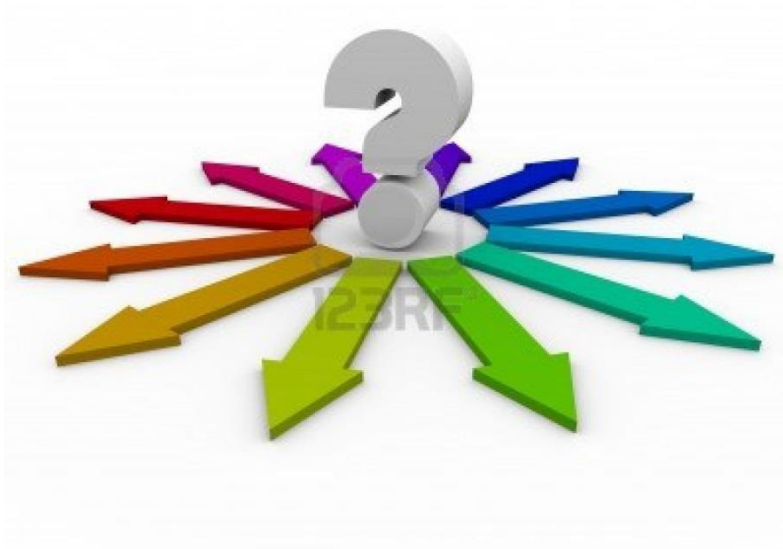

<http://www.youtube.com/watch?v=XyJ8Atf5L0U>

נסו להמציא שאלה פורייה.

מהי שאלה פורייה?

שאלה פתוחה: שאלה שאין לה באופן עקרוני תשובה חד-משמעית; שיש לה בפועל כמה תשובות; ותשובות אלה שונות ולעתים אף סותרות זו את זו.

מהי שאלה פורייה?

שאלה מערערת: שאלה המערערת את הנחות היסוד והאמונות הוודאיות של הלומדים; שאלה המטילה ספק ב"מובן מאליו", ב"שכל הישר", חושפת קונפליקטים יסודיים נטולי פתרון פשוט ותובעת לחשוב על שרשי הדברי

מהי שאלה פורייה?

שאלה עשירה: שאלה המחייבת התמודדות עם
 תכנים עשירים, החיוניים להבנת האדם
 והעולם; לא ניתן לענות עליה ללא מחקר שקדני
 וממושך; שאלה הנוטה להתפרק לתת-שאלות.

Source: Reuters, World Vision Canada Gift Catalogue.

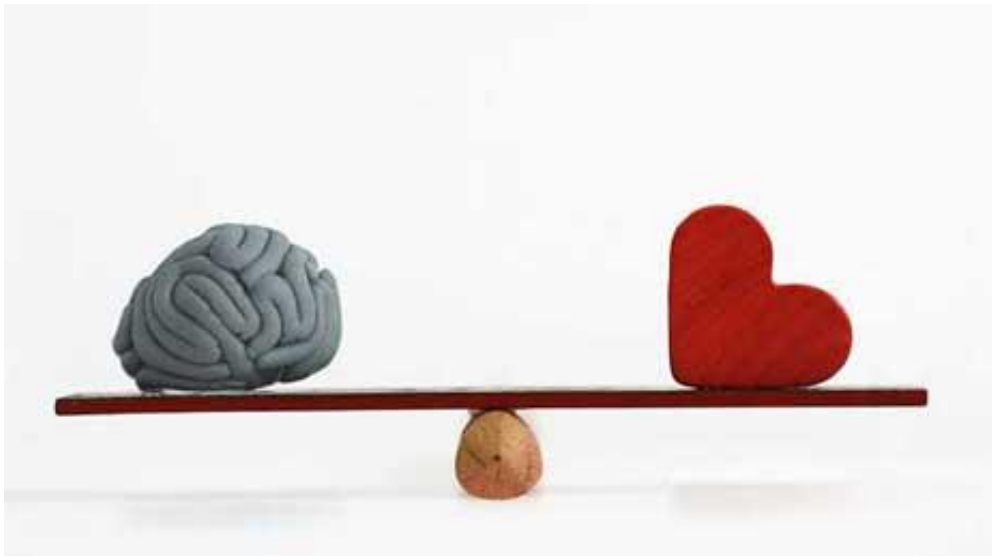
מהי שאלה פורייה?

שאלה מחוברת: שאלה רלוונטית לחיי הלומדים ולחיי החברה שבה הם חיים.

מהי שאלה פורייה?

שאלה טעונה: שאלה שיש בה ממד אתי;
לשאלות בעלות משמעות אתית יש מטען
אמוציונלי ומטאפיסי חזק, שיש בכוחו להניע
למידה ומחקר.

מהי שאלה פורייה?

שאלה מעשית: שאלה שניתן לעבד לשאלת מחקר; שאלה שיש עליה מידע נגיש לתלמידים

מחווון לבדיקת

שש התכונות היסודיות של שאלה פורייה לפי הרפז

לא קיים	קיים חלקית	קיים	התכונות
			שאלה פתוחה: אין לה תשובה חד-משמעית, יש לה כמה תשובות שונות, ולעתים סותרות.
			שאלה מערערת: מערערת הנחות יסוד ואמונות וודאיות, שמטילה ספק ב"מובן מאליו", חושפת קונפליקטים ותובעת לחשוב על שרשי הדברים.
			שאלה עשירה: מחייבת התמודדות עם תכנים עשירים, החיוניים להבנת האדם והעולם; לא ניתן לענות עליה ללא מחקר שקדני וממושך; שאלה הנוטה להתפרק לתת-שאלות.
			שאלה מחוברת: רלוונטית לחיי הלומדים ולחיי החברה שבה הם חיים.
			שאלה טעונה: יש בה ממד אתי, מטען רגשי ומטאפיסי, שיש בכוחו להניע למידה ומחקר.
			שאלה מעשית: ניתן לעבד לשאלת מחקר; שאלה שיש עליה מידע נגיש לתלמידים.

דוגמאות לשאלה פורייה

- האם ירושלים מאוחדת? (גיאוגרפיה)
- האם מזרח תיכון חדש הוא אפשרי? (גיאוגרפיה)
- מתי היו החיים טובים יותר – בימי הביניים או כיום? (היסטוריה)
- מדוע השלימו האיכרים עם המשטר הפיאודלי שניצל אותם (היסטוריה)
- מה זאת אהבה? (ביולוגיה, היסטוריה, סוציולוגיה, ספרות)
- האם "הפרויקט הציוני" הצליח? (אזרחות)
- האם מדינה יהודית יכולה להיות מדינה דמוקרטית, ולהפך? (אזרחות)
- מה עושה סיפור לסיפור טוב? (ספרות)

דוגמאות לשאלה פורייה (המשך)

- מה בין שירה לזהות? (ספרות)
- מדוע יש כל כך הרבה צבע בטבע? (ביולוגיה)
- פרויקט הגנום האנושי – ברכה או קללה? (ביולוגיה)
- האדם – תוצר של תורשה או סביבה? (ביולוגיה)
- מדוע השמים כחולים? (פיזיקה)
- ישראל – חמישים השנים הבאות? (רב-תחומי)
- אוסטרליה – מערב או מזרח?
- האם האולימפיאדה מקדמת את הערכים שלנו?
- האם כדאי לאוסטרליה ולניוזילנד להתאחד?

שאלה פורייה: האם "הפרויקט הציוני" הצליח?

מנקודת מבטם של
פוסט-ציונים/
אנטי-ציונים?

מנקודת מבטו של הרצל?

דעתם של חוקרים והוגים
בני זמננו?

מנקודת מבטו של
ז'בוטינסקי?

מנקודת מבטם של אבות
הציונות הסוציאליסטית?

מנקודת מבטם שאל
אבות הציונות הדתית?